

Vad är vi egentligen rädda för? frågar Jurij Lederman sina elever under kursen i konstnärligt ledarskap. Sedan låter han dem ta plats på scen för att prova kroppsspråk och andra icke-verbala uttrycksätt enligt ryssen Stanislavskijs metoder. Ingen har protesterat mot att ställa sig i strålkastarljuset hittills.

Vad är vi egentligen rädda för? frågar Jurij Lederman sina elever under kursen i konstnärligt ledarskap. Sedan låter han dem ta plats på scen för att prova kroppsspråk och andra icke-verbala uttrycksätt enligt ryssen Stanislavskijs metoder. Ingen har protesterat mot att ställa sig i strålkastarljuset hittills.

I mörkret hos Lederman släpper ledarnas scenskräck

LEDARKONST Nere i Jurij Ledermans källarteater har många av näringslivets mest namnkunniga personer kastat masken och klappat händer, lekt statusspel och vågat pröva ett nytt kroppsspråk. SEB har skickat dit många under årens lopp, Ericsson och Intrum Justitia likaså.

Webben

Läs mer om Jurij Ledermans kurser i konsten att leda:
• lederman.se

Mer om föreställningar och konserter på Teaterstudio Lederman:
• teaterlederman.com

–Det vi gör kan låta flummigt, men det är det inte. Näringslivet har inte tid med flum, säger regissören och teaterägaren Jurij Lederman. Teaterstudio Lederman, som ligger en trappa ner från Gästrikvegatan 13 i Vasastan i Stockholm, ser ut precis som en liten källarteater ska göra. Det är svarta väggar och svart tak, röda sametts soffor och speglar med guldram. Stämningen är lite magisk. Från det stora scenrummet hörs röster. Här repeterar Mario Gonzalez, en av världens största inom clown- och maskteknik, med ett gäng ambitiösa och nervösa skådesålarlever.

Teaterchefen och kursledaren Jurij Lederman tar plats i baren, där det finns en mindre scen, för att förklara vad hans ledarskapskurser för näringslivet går ut på. Han far fram och tillbaka som en skottspole, från sammetsfåtöljen till scenen, för att visa rent fysiskt vad konstnärligt ledarskap innebär. Under tiden forsar orden över hans läppar. "Se här", säger han och några sekunder senare står han i strålkastarljuset och demonstrerar olika sätt att sätta sig på en stol. –Äger jag stolen eller äger stolen mig? frågar han och ger exempel på

hur man kan ta rummet i besittning genom sitt sätt att röra sig och möta publikens blickar.

För skådespelare tillhör det här grundkursen. De lär sig detta långt innan de kommer upp på de stora scenerna. För personer inom näringslivet kan det vara tvärtom. De har redan hunnit upp i strålkastarljuset och stått där med ännu en power point-presentation eller mött pressen med en kvartalsrapport utan någon som helst träning i "att ta rummet i besittning".

Det är här Jurij Ledermans kurser kommer in i bilden. Att vara medveten om vilken roll man spelar är en av lärdomarna.

Hur man får sin grupp att samspela på bästa sätt för att bli en excellent ensemble är själva kärnan. Jurij Lederman lockar upp mig och fotografen Robert Henriksson på scenen

och medan vi klappar händerna förklarar han hur man får fram mesta möjliga energi i ett samarbete.

Vi klappar och klappar. Så hårt vi kan. Man vill ju vara duktig. Robert säger aj. Det börjar göra ont i handflatorna. "Se på den du skickar din klapp till", säger Jurij. Klapparna får en annan karaktär. Ögonkontakten och den ökade intensiteten gör att vi börjar skratta. –Märkte ni skillnaden? frågar Jurij.

Visst blev det roligare och rörelserna fick mer kraft. Men vad betyder detta? Jo, förklarar Jurij, det är energin som finns mellan oss vi ska använda. Det är den som höjer konkurrenskraften, men det goda samspelet är också det svåraste. Det osynliga samspelet är styrkan i varje organisation. Världen är en scen och vi är alla skådespelare.

Svante Lindqvist, chef för Nobelmuseet, går till jobbet med en ny

insikt. När han vandrar uppför Slottsbacken och skymtar sin arbetsplats tänker han på Jurij Ledermans ord: Egentligen finns inte Nobelmuseet, ni måste återskapa det varje dag. Utan er alla som jobbar där är det bara en scen med lite rekvisita på.

Svante Lindqvist har gått i individuell träning hos Jurij Lederman under ett halvår. "Jurij har öppnat en ny värld för mig", säger han. Nu fortsätter han att fördjupa sig i Stanislavskijs metoder och Anton Tjechovs pjäser. Den ryska teatervärlden har blivit hans. Han hade sett föreställningar som Mozart v/s Salieri på Teaterstudio Lederman.

En folder om ledarskapsutbildningar lockade hans intresse. Visst hade han lång erfarenhet som föreläsare på KTH, Kungliga tekniska högskolan, men han hade börjat känna sig lite ringrostig.

–Hos Jurij har jag fått tänka igenom vad jag gör.

Metodiken går ut på att spela upp scener hämtade ur vardagen. Svante Lindqvists har repeterat presentationer. Nyligen var han i Indien och höll föredrag.

–Jag har blivit mer medveten om den roll jag spelar och jag är säkrare, mindre andfädd. Det här senaste uppdraget i Indien hade definitivt kostat mer fläsk tidigare.

När han ska beskriva lärdomarna mer konkret blir det ändå svårt. –Insikten är väldigt kroppslig. Det är en taktill, emotionell upplevelse. Det handlar om relationen mellan dig och rummet.

Ledarskapskurs med Jurij Lederman är en av seminariepunkterna på Ruter Dams chefsutvecklings- och mentorprogram. Hos honom får de möta

sina beteenden i en teatral spegel. Vd Gunilla Arhén säger att hon insett hur extremt viktiga de outtalade budskapen är.

–Av det vi uppfattar i kommunikation är kanske bara tio procent ord, resten är visuella och känslomässiga intryck. Kroppsspråket säger mycket, men vi är inte vana att tolka det.

–Det vi tränar är det komplicerade, samspelet med andra. Vi utgår från egna specifika erfarenheter och illustrerar dem i form av en minipjäsa. Alla blir tillfälliga skådespelare. Sedan studerar vi kroppsspråk, hållning och utseende, ja hela det outtalade mänskliga språket.

För Gunilla Arhén själv har detta gett mod att lita mer till sin intuition, eller kalla det outtalade budskap, än hon vågade tidigare.

Inkassobolaget Intrum Justitia

arbetar med Jurij Ledermans kurser i konsten att leda på tre olika plan, berättar finanschefen Monica Elling.

–Dels kommer han in för att leda genrep inför kvartalsrapporter, dels ansvarar han för presentationen när vi har kapitalmarknadsdagar, medan jag står för innehållet. Slutligen tränar vi teambuilding på konferenser under ledning av Jurij.

Monica Elling berättar att hon också stått på scen som medarbetare i "företaget som säljer klappar".

Förra året fick Monica Elling och Mikael Wolf på Intrum Justitia pris för sina finansiella presentationer, Financial Hearings Awards. Monica Elling är övertygad om att deras "husregissör" Jurij Lederman hade en viktig del i de priserna.

MARIA CARLING
08-13 55 38, maria.carling@svd.se

Vem har makten?

Känner du dig ofta överlägsen andra? Eller är hamnar du lätt i underläge? Varför det? I små sketcher testar Jurij Lederman statusspelet oss människor emellan. Små förskjutningar i kroppsspråk påverkar det sociala samspelet mer än vi tror. Hur man sätter sig på en stol, hur man skakar hand eller hur man tittar på någon handlar mycket om makt. Att bli mer medveten om egna och andras beteenden är en bra början.

Säg siffran först, klicka sen

Intrum Justitia kör genrep av kvartalspresentationerna med Jurij Lederman som inhyrd regissör. Han finslipar detaljerna i berättandet med enkla kommentarer som till exempel: Fokusera på det viktigaste, förmedla historien så att man ser skogen i stället för alla träd, säg siffran först och klicka sedan för att lysa upp siffran som ska presenteras. Hur något sägs är väl så viktigt som vad som sägs.

Ta rummet i besittning

Styr datorn dig? Eller styr du datorn? Äger du stolen eller äger den dig? Fundera på din relation till rummet och "rekvisitan" runt omkring dig. Att ta till sig budskapen om konstnärligt ledarskap innebär att börja tänka metaforiskt kring sitt företag, att se mellanrummen snarare än de faktiska medarbetarna och resultaten. Jurij Lederman ifrågasätter schablonerna.

Allvarsamma lekar i mörkret

Klapp, klapp, klapp. Genom att klappa händerna på olika sätt, starkare eller svagare, med eller utan ögonkontakt, med energi så att det till slut gör ont i händerna, med sämre eller bättre samspel med kollegorna. Solospelar vi eller samspelar vi? Vad blir bäst? Så kan en lektion i Jurij Ledermans företags-teater se ut. Tanken är att bli medveten om vad som finns mellan oss.

Fakta

Cheferna i rampljuset

Ericssons förre vd Kurt Hellström trivdes inte i rampljuset. Det märktes när han fick till uppgift att montera ned och anpassa den krisande telekomjätten efter millennieskiftet.

Att det krävs goda kunskaper i kommunikation för att möta den ökade mediebevaktningen har flera tunga börsbolagsledningar tagit lärdom av.

Ericssons Carl-Henric Svanberg, SEB:s förre vd Lars Thulin och nuvarande Annika Falkengren och Gunilla Arhén som driver Ruter Dam är bara några som tränats för sina roller.

FREDRIK NILSSON

Carl-Henric Svanberg

FOTO: BJÖRN LARSSON/ASK

Gunilla Arhén

FOTO: G. GERTSEN/SCANPIX

Lars Thulin

FOTO: LARS PERSSON

Annika Falkengren

FOTO: MAIA SUSLIN/SCANPIX